Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра міжкультурної комунікації та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри міжкультурної

комунікації та перекладу

_____А. Й. Паславська

“_____” _____20___ року

С И Л А Б У С

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Освітній рівень **магістр**

Галузь знань **03 Гуманітарні науки**

Спеціальність **035 Філологія**

Спеціалізація **035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька**

Освітня програма: «Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)»

Львів – 2022 рік

Силабус курсу «Актуальні проблеми філології та перекладознавства»

2022/2023 навчального року

Назва курсу	**Актуальні проблеми філології та перекладознавства**
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань *03 Гуманітарні науки* Спеціальність *035 Філологія* Спеціалізація *035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька* Освітня програма *Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	**Ляшенко Тетяна Степанівна**
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університет імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Електронна адреса	tetyana.lyashenko@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/lyashenko-tetyana-stepanivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Очні консультації: щопонеділка, 15.00-16.20 Онлайн-консультації: (за домовленістю).
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 417)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/department/mizhkulturnoji-komunikatsiji-ta-perekladu
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Актуальні проблеми філології та перекладознавства» є нормативною дисципліною зі спеціальності 035 Філологія для освітньої програми «Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)» ОС «магістр», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Мета та цілі курсу	***Мета*** курсу – розширення базової лінгвістичної та перекладознавчої компетенції, ознайомлення з актуальними проблемами філології та перекладознавства другої половини XX – початку XXI ст., формування творчого мислення майбутніх вчених, сприяння усвідомленню сучасних тенденцій наукового пошуку. **Завдання** дисципліни: • ознайомити студентів з новітніми науковими концепціями і теоріями; • визначити предмет, мету і завдання зіставної лінгвістики як самостійного розділу типології мов, її місце серед інших мовознавчих дисциплін і взаємозв'язки з ними; • дати огляд історії типологічних досліджень; • навчити студентів розглядати і вивчати різні мови, виявляючи їх спільні та відмінні ознаки на різних рівнях мовної структури (фонологічному, морфологічному, синтаксичному і лексико-семантичному) • сформувати цілісну концептуальну систему, методологічну базу і функціональний термінологічний інструментарій сучасної перекладознавчої науки; • сформувати уміння самостійної обробки теоретичного матеріалу у межах сучасних лінгвістичних і перекладознавчих концепцій та ведення науково-дослідницької роботи.
Література для вивчення дисципліни	**Рекомендована література з проблем перекладу** ***Основна*** 1. Prunč E. Entwicklungslinien der Translationswissenschaft. Von den Asymmetrien der Sprachen zu den Asymmetrien der Macht. Berlin: Frank & Timme. 2011. 2. Siever H. Übersetzungswissenschaft. Eine Einführung. Tübingen: Narr. 2015. 3. Stolze R. Übersetzungstheorien. Eine Einführung. Verlag Tübingen: Narr Verlag, 6., überarb. und erweiterte Auflage 2011. ***Додаткова*** 4. Kußmaul P. Kreatives Übersetzen. – Tübingen: Stauffenburg. 2000. 5. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen. Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse. 4. Überarbeitete Auflage. Tübingen: Groos. 2009. 6. Risku H. Translatorische Kompetenz. Kognitive Grundlagen des Übersetzens als Expertentätigkeit – Tübingen: Stauffenburg. 1998. 7. Stolze R. Hermeneutisches Übersetzen: Linguistische Kategorien des Verstehens und Formulierens beim Ubersetzen. – Tübingen, 1992.
Тривалість курсу	1-й семестр, 90 год.
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90 32 години аудиторних занять, з них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять. 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде ***знати***: ➢ сучасні типологічні теорії та вчення, методи та принципи, які використовуються у порівняльній типології;

	➢ критерії виявлення збігу і розбіжності у використанні мовних засобів у різних мовах; ➢ причини подібності та відмінності мов; ➢ визначення міжмовних відповідників і лакун; ➢ базові поняття сучасних теорій перекладу, ➢ теоретичні і методологічні основи перекладознавчої науки; ➢ засади функціонального, інтепретативного та когнітивного підходів до перекладу; ➢ психолінгвістичні аспекти перекладу; ➢ культурно-антропологічні засади перекладу як міжкультурної комунікації; ➢ шляхи формування культурної компетенції перекладача.
Ключові слова	сучасні теорії перекладу, підходи до перекладу, модель перекладу
Формат курсу	очний
Навчально-методичне забезпечення	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій, виконання самостійної роботи для кращого розуміння тем.
Теми	Згідно зі СХЕМОЮ КУРСУ (додається)
Підсумковий контроль	Залік Виставляється автоматично на підставі врахування поточної успішності протягом семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Теорія перекладу».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на: - формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності і відповідальності за навчальну працю; - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру); - методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів. Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття, індивідуальні завдання, інтерактивні методи (презентація, евристичні бесіди, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, використання мультимедійних комп'ютерних програм).
Необхідне обладнання	Студенти використовують технічні засоби та програмне забезпечення під час підготовки до практичних занять з метою пошуку необхідної інформації до конкретної теми, а також під час виконання індивідуальних завдань. Для проведення аудиторних занять потрібні ноутбук, проектор і інтерактивна дошка.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент/ка отримує оцінку за залік на основі оцінок, які він/вона отримав/ла за відповіді на практичних заняттях. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів;

• дві модульні контрольні роботи: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів (2 х 10);
• відвідування аудиторних занять: 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10 балів;
• самостійна робота: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів.
Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності.
Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.

Оцінювання письмової модульної контрольної роботи (0–10 балів) враховує рівень сформованості знань та вмінь на проміжному етапі вивчення навчальної дисципліни (модуль), відповідно 10 балів студент отримує за 100–96% правильних відповідей, 9 балів – 95–91% прав. відпов., 8 балів – 90–86% прав. відпов., 7 балів – 85–81% прав. відпов., 6 балів – 80–76% прав. відпов., 5 балів – 75–71% прав. відпов., 4 бали – 70–66% прав. відпов., 3 бали – 65–61% прав. відпов., 2 бали – 60–56% прав. відпов., 1 бал – 55–51% прав. відпов., 0 балів – 50% і менше прав. відпов.

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	**% правильних відповідей**
10	100 – 96
9	95 – 91
8	90 – 86
7	85 – 81
6	80 – 76
5	75 – 71
4	70 – 66
3	65 – 61
2	60 – 56
1	55 – 51
0	50 і менше

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни. Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи: опрацювання теоретичних основ прослуханого матеріалу; підготовка до практичних занять; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом і пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу (індивідуальне завдання: представлення здійсненої роботи у формі захисту реферату або презентації); підготовка до контрольних робіт.

	Академічна доброчесність: Очікується, що кожен студент повинен самостійно готуватися до практичних занять та вирішувати індивідуальні завдання, обдумувати та викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі незарахування роботи, студент, в узгоджені з викладачем строки, повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Викладач фіксує неявку студента на аудиторне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку студент повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або в інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки студентом тих завдань, які опрацьовували на занятті, на якому студент був відсутній. **Література**. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів**. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань (самостійна робота). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються**.
Питання до заліку чи екзамену.	Загальні питання зіставного мовознавства. Історія зіставного мовознавства. Система методів дослідження в межах зіставного мовознавства. Контрастивна фонетика і фонологія. Типологія лексичних систем німецької та української мов Морфологічні системи німецької та української мов Зіставний синтаксис. Прагматика речення. Експліцитні та імпліцитні засоби вираження інтенції мовця. Функціональна модель перекладу К. Норд. Поняття лояльності, перекладацьке завдання. Проблеми і труднощі перекладу. Ідеологія у перекладознавстві. Постмодерністські напрями. Феміністський переклад. Паризька вища школа перекладачів (Селескович). Теорія девербалізації.

	Філософія мови і переклад (Ж.-Р. Ладміраль). Теорія релевантності (Е. А.Гутт). Герменевтична модель перекладу. Категорії перекладу (Р. Штольце) Психолінгвістична модель. Співвідношення когнітивного та інтуїтивного (Крингс, Вілсс). Перекладацька компетенція та ментальні процеси (Хеніг). Когнітивні основи діяльності перекладача (Х. Ріску). Креативний переклад (П. Кусмауль).
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.